

Geestelijke verzorging zonder expliciete levensbeschouwing?

Ben je nu humanistisch raadvrouw, aalmoezenier, pandit of ben je geestelijk verzorger? Het zijn varianten op een vraag die mij een keer werd gesteld: 'Ben je predikant of geestelijk verzorger?' Ik vind het een moeilijke vraag. Voor mij staan ambt – vaak geassocieerd met expliciete levensbeschouwing – en professe niet zo antithetisch tegenover elkaar als de vragensteller leek te wensen. Een achtergrond van deze vraag is de focus van veel (inter)nationaal onderzoek op professionalisering van geestelijke verzorging. Centraal staat wat geestelijk verzorgers in diverse settingen en met diverse levensbeschouwelijke achtergronden gemeen hebben. Gemeenschappelijkheid en eenduidigheid in term ('geestelijk verzorger') versterkt de positionering van de beroepsgroep en komt de helderheid in communicatie richting cliënten en met andere professionals ten goede.

Nu kunnen we uiteraard dagenlang soebatten of de term 'geestelijk verzorger' dan wel de juiste is. Ik vraag me echter af of een relatief jonge beroepsgroep als de onze zich dergelijke discussies wel kan veroorloven. Deze hebben immers externe gevolgen voor de positionering van geestelijke verzorging en de positionering van cliënten, die recht hebben op geestelijke verzorging. Aan alle alternatieve termen kleven bovendien (ook) voor- en nadelen.

Terug naar expliciete levensbeschouwing. Toen collega's en ik onderzoek deden naar 'interfaith spiritual care' bleek het met regelmaat over 'inter' te gaan en nauwelijks over 'faith'. Expliciete levensbeschouwing lijkt inderdaad een minder prominente rol te zijn gaan spelen in verschillende contexten. Of dat winst of verlies is, laat ik graag aan de lezer. Wel deed een aantal bijdragen in dit nummer mij (opnieuw) afvragen of geestelijke verzorging überhaupt zonder verwijzing naar expliciet levensbeschouwelijke elementen kan bestaan – de bijdragen lezend, vermoed ik van niet.

Ryan van Eijk en *Monique Rietveld* suggereren bijvoorbeeld dat er iets eigens van geestelijke verzorging en van cliënten verloren gaat, als expliciete levensbeschouwing naar de achtergrond verschuift. Op grond van onderzoek laten *Sharda Nandram* en *Puneet Bindlish* zien hoe hindoe-geestelijk verzorgers hun werk verstaan. Verder laat *Okke Wisse* zien hoe zijn Godsvoorstelling gaandeweg veranderde en hoe die verandering zijn werk als geestelijk verzorger bepaalt. Ook hier lijkt geestelijke verzorging zonder expliciete verwijzing naar levensbeschouwing vrijwel onmogelijk.

Tegelijk laat laatstgenoemde bijdrage zien dat de auteur, verwijzend naar existentialistische en psychoanalytische literatuur, niet te reduceren valt tot één levensbeschouwelijke traditie. Dat laatste zal voor velen van ons gelden, vermoed ik. Voor sommigen is het putten uit diverse levensbeschouwelijke bronnen een reden om zich aan te sluiten bij een andere levensbeschouwing en/of de RING-GV. Anderen vinden binnen de eigen (zendende) levensbeschouwing ruimte voor herinterpretatie.

Ondertussen blijft er in dit nummer nog veel te zien, zoals foto's en de bespreking van een mooie film. Ook is er veel te lezen: een bijdrage over 'ageism'. En een over intimiteit, die ik overigens ook ontwaar in beide columns. Onze verbeelding wordt gestimuleerd door prachtige poëzie van onze huisdichter *Eric van Rooij* en wanneer een van onze redactieleden laat zien hoe gedichten over long covid de auteur en lezers (kunnen) helpen.

Erik Olsman, hoofdredacteur, e-mail: tgvoofdredacteur@vgvz.nl